

ditve, ki se pojavljajo v besedilu, oceniti s pomočjo lastnega znanja o svetu. Pogosto se od bralca zahteva, da izrazi in utemelji svoja stališča. Da bi bralec to lahko naredil, mora biti sposoben razumeti, kaj je v besedilu zapisano in kaj je namen zapisanega. Potem mora miselno predstaviti o tem, kar že ve in v kar verjame, analizirati glede na predhodne informacije, ki jih je našel v drugih besedilih. Bralec mora za utemeljevanje uporabiti trditve, ki so v besedilu, in jih primerjati z drugimi viri informacij. Pri tem mora uporabljati splošno in specifično znanje ter sposobnost abstraktnega sklepanja (Repež in Štraus, 2007).

Naloge, značilne za to stopnjo branja, vključujejo pridobivanje podatkov iz zunanjih virov in ne iz besedila, ovrednotenje pomembnosti posameznih informacij in izpeljavo primerjav z moralnimi ali etičnimi pravili (standardi). Učenec bo mogoče moral prepoznati alternativne dele informacij, ki bodo pripomogle k okrepitvi avtorjevega utemeljevanja, ali pa ovrednotiti zadostnost podatkov ali informacij, ki so v besedilu (ibid.).

Zunanje znanje, na katero lahko navežemo informacije iz besedila, je lahko del trenutnega učenčevega predznanja. Lahko pa je tudi znanje, pridobljeno iz drugih besedil, ki so v preizkusu znanja, ali pa iz idej, ki so v vprašanju (ibid.).

Ta kategorija pa zajema tudi *razmišljanje o ... in vrednotenje oblike besedila*. Naloge od bralca zahtevajo, da objektivno pregleda besedilo in oceni kakovost ter primernost besedila. Znanje o stvarih, kot sta struktura besedila in žanr, ima pri teh nalogah pomembno vlogo. Vrednotenje tega, kako uspešen je avtor v prikazovanju določenih značilnosti ali kako uspešen je v prepričevanju bralca, ni odvisno le od bralčevega znanja, temveč tudi od sposobnosti bralca za ugotavljanje različnih jezikovnih odtenkov, na primer od razumevanja, kdaj bo določena izbira pridevnika obarvala interpretacijo (ibid.).

Nekateri primeri nalog, značilni za razmišljanje o obliki besedila, vključujejo določanje koristnosti posameznih delov besedila za točno določen namen in vrednotenje avtorjeve uporabe posameznih značilnosti besedila za doseganje določenega cilja. Od dijaka se zahteva, da opiše ali komentira slog, ki ga je avtor uporabil za prepoznavanje svojega namena in stališča (ibid.).